

Beeld 29/12/05

KLANKKUNS thys odendaal

Min maar voortreflik

SA kunsmusiek-opnames staan hul man

Suid-Afrika het géén opnamebedryf vir kunsmusiek en opera nie. Waarvan daar is in die plaaslike kunsmusiek- en operakringloop, is mislooppe, 'n Oorvloed.

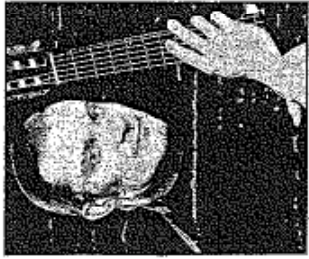
Soos die onderstaande orfeste, opera- en allerlei ander musiekopnameasies, is daar geen infrastruktuur wat 'n CD-bedryf vir klassieke musiek en opera kan aanstuur nie – van die ministerie vir Kuns en Kultuur kan ons maar van verpeet, en ook die Nasionale Kunsteraad. Geen beleid, geen rigting, behalwe kultuurel selektief.

Dus, elke mislooppe-bestuur het sy buidel en oënaamdigende, soos dit die dubbelslagtige gesubbedieerde kapitalisme betaan.

Dit beteken ook dat instrumensies hul eie opnames op CD uitgee. (En wie weet, selfs 'n operaprodiaksie of twee op DVD soos in die buiteland... oor 'n paar dekades.) Die Suid-Afrikaanse Kunsmusiekbedryf – eens stroomloos met die internasionale aanbod – kan die afgelope anderhalf dekade dus nie neusty nie die buideland verkryp word nie. Opnames van kunsmusiek ter plaatsie is bitter skaars, en word net gegeneer deur instansies wat musiek aanbied, soos byvoorbeeld Pretoria se Salon Music of The Black Tie Rosemball. Of 'n universiteit se musiekafdeling.

Dit is dus merkwaaardig dat in omstandighede daar wel CD's uitgereik word, en sommige van delikats hoë gehalte – in die meeste gevalle sonder prouf!

Die oes vir 2005 het 'n klompie voortreflike opnames van uitseelopende aard opgelewer. Met 'n terugkoms is daar veral sewe wat spesiale vermelding verdien, in geen spesifieke volgorde nie.

Michel George... 'n klankklanke uit Afrika vir die wêreld.

Die mezzo-sopraan Sibongile Khumalo se eerste "klassieke album", kom uit die Heifaal-stal, 'n organisasie wat nie die vragste betrou net met van kunsmusiek of die bemerking daarvan nie, maar daar in 'n hulle nie alleen nie.

Sy sing saam met die Chamber Orchestra of SA o.l.v. die Nederlandse dirigent Arjan Tien, saam met wie sy ook in die openbaar optree het, en die UP-konserterkoor. Dit is 'n punk album, met voortrefflike vertolkings van Brahms se *Afrikanodie*, maar veral "Klassieke" Afrika-musiek uit die pen van prinses Constance kaDinuzulu (die Prinsesse Magoogo-sikhosho, *Mitsoar Omkulu*, soos georekstreer deur Peter Kirstzow), Moerane se *Dwala* en Bokwe se *Plea for Africa*. Khumalo is ongeveer vier in haar besonderse vokale lums.

Suid-Afrika is ryk aan kore, maar veral 'n paar besonderse korekers, soos Richard Cook se

Michéle Veenemans... 'n sprankelende operette-arias.

Chantlieders Singers. Johann van der Sandt se Tols Camerata is 'n uitmuntende ensemble, op sy onlangse opname *Musie for a while* (getiteld na Henry Purcell se lied) is vol verruklike song.

Purcell kan hier tuisleidend wees, aangestien die meeste werke lyde eint ver verwyder is van die musiek wêreld van komponiste van die 20ste en 21ste eeu. Hoeloorwoorde van Suid-Afrikaanse komponiste is opgesaam – Pieter Louw van Dijk, Hendrick Hofmeyr, Arnold van Wyk, Roelof Tenningsh en Niel van der Watt. Hoef nie sy *Singloria Africana* waar in sy gedigte van drie bekende Afrikaanse digters gebruik – Eugène Marais, D.J. Opperman en C.M. van den Heever – het die Kaapse musiekkring op loofgesheid ná die prouf in die stadsaal. Die Kaapse Filharmonie is deur die Amerikaanse Leslie Dunner georekstreer, met die Stellen-

Rosemary Naiden... inspirasie agter Busakid.

boschose Universiteitskool en die soprano Sabina Mossolow. Die 'n opwingsryke, dramatiese werk wat deur die opname landwyd beskikbaar is. Dit is van die operette-keis, want die kans dat een of ander orkes uitgewer is, sal heel, bestaan eenvoudig nie. (Die mislooppe, sien.)

Die Potch-trio – François du Toit (klavier), Human Coetzee (gitaar) & Piet Koornhof (viool) – is een van die land se spog-kamerssembles, en sy opname van die lussinsarende klaviertrio's van Arno Babadjanian en Peleris Vaess boort eweseer op die internasionale karateloos.

Om na die Busakid-streke te luister op sy jongste CD, *Busakid Aitort*, is inspirerend. Dit is verstaanbaar wat Rosemary Naiden met die jongdomp van Soweto vermag, saam met musiek van internasionale sangers soos John Eliot Gardiner en die Argentynse mezzosopraan Bernarndo Fink.

Michael George se solo-kitaaropname, *He who waits freely, takes his steps...* is een van die allersmusiek, van George self en ander Suid-Afrikaanse komponiste, is deurgaanx nunt en boeiend.

Twee hoogs verdienstelike opnames wat vroeg in die jaar uitgereik is, is 'n Naxos-CD met musiek van Suid-Afrikaanse komponiste en Mendelssohn se prag-oratorium *Elisabeth*, albei uitgevoer met Richard Cook op die podium.

Die SADR se National Symphony Orchestra en -kammerkoor voer musiek uit van Khumalo (*Vyf Afrika-keisers*), twee Suid-Afrikaanse komponiste van Pieter Louw van Dijk en *Drie Nigeriese danses* van Akhabet.

Cook is voor die Johannesburgse Simfonie-koor en die Festival Orchestra vir 'n verdienstelike regestrasie opname van *Elisabeth* (sif die Lindsey), met vier knop soloïste – Beverly Chant, Nabetha Lo Castro, Nicholas Nicolaïdis en Jacques Inralilo.

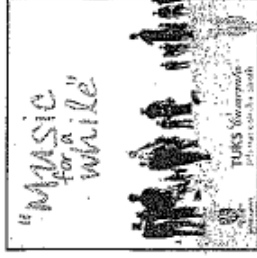
Drie opnames met gewone moet word, is Michéle Veenemans se voortreflike operette-CD, *Schenkt man sich Rosen*, die Duitse operette *Die Schatzkammer des Prinzen* (Liesel Stolz saam met Pedro Rodríguez (kitaar) se *Histoire du Tango* en Unisa se dubbelsluiting van die *Tenth International Piano Competition*, 2004.

Die Potch-trio – François du Toit (klavier), Human Coetzee (gitaar) & Piet Koornhof (viool) ... Babadjanian en Vaess.

SIBONGILE KHUMALO: Welke van Brahms (Alto-Phantasie), Moerane (*Prinsesse C.M.* ka Dinuzulu (*Plea from Africa*), Sibongile Khumalo (mezzo-sopraan) & Chamber Orchestra of SA o.l.v. Arjan Tien, ens. Heilaal (Sony, BMG) CD HEITA009.

MUSIC FOR A WHILE: Werke van Van Dijk, Hofmeyr, Arnold van Wyk, Roelof Tenningsh, Cassis, Ayres, Niel van der Watt, Fatin, Shank, Purcell, Whittacre, Barber, 'n Suid-Afrika o.l.v. Johann van der Sandt.

SA MUSIC: Khumalo (*Five African songs*), Pieter Louw van Dijk (*San Gloria, San Chroviva*), Akhabet (*Three Symphonic dances*), SABC National Symphony Orchestra & Chamber Choir o.l.v. Richard Cook. Naxos (Marco Polo) 8.22302.

HENDRIK HOFMEYR: Simfonie Afrika. Teks: Gedigte van Eugène Marais (*Die lied van Suid-Afrika*), D.J. Opperman (*Gesied om die geboorte*), C.M. van den Heever (*Afrika*), Kaapse Filharmonie & US-koor o.l.v. Leslie Dunner & Sabina Mossolow (opname).

U
TT
td
ge
Dj
V8
V8
ke